

בריאות

הליכה למען הבריאות

בחוברת דצמבר 1993 של הבטאון הבריטי Holstein Friesian Journal הובא סקר מחקרי תחת הכותרת WALKING FOR SURVIVAL, תוך הסתמכות על גורם ההליכה כחלק בלתי נפרד מיכולתה של הפרה להישרד בעדר. מודגש שהקביעה הנ"ל מצביעה על ההליכה לא רק כאמצעי להגיע ממקום אחד למשנהו, אלא כדי להגיע אל המזון או כדי להראות סימני ייחוס, בין היתר.

בבקר חלב (כמו במיני בע"ח אחרים) ההליכה/התנועה מהווה אמצעי כדי להגיע אל מקורות המזון והמים, כדי לחסות מפני קור, גשם וחום או כדי להימנע ממצבים של סיכון או נזק כלשהם.

בממוצע, יום הפרה מתחלק בערך כך: מתוך 24 שעות – 5% (כ-72 דקות) מוקדשים להליכה, 32% לאכילה, 24% להעלאת גירה, 27% למנוחה, 12% ליתר הפעילויות כולל חליבה.

שיעור התנועה מושפע על ידי גורמים שונים כגון, הבהמה הפרטנית, המזון, האקלים, הרצפה, מבנה הרפת, העדר ומקום הרביצה (הרשימה מתייחסת לתאירביצה, הנהוגים באנגליה).

הפרה כפרט

ועד לפני הזריחה, כאשר רב הבהמות רובצות ונחות. בתנאי אנגליה, רוח ומזג אוויר גרוע גורמים להקטנת התנועה אצל פרות רעות משום שהן מחפשות מחסה ונשאות שם ככל האפשר. (בתנאי הממשק בישראל ובאקלים הקיצי יתכן, שהפרות דוקא תחפשנה את הצל והמנוחה בשעות החמות ביותר, ותעדפנה ללכת לאכול בשעות יותר נעימות. אולי, צריך להתאים את שעות ההאבסה לפי זה!).

המרחק אותו הולכת הבהמה במשך היממה משתנה באופן ניכר, בממוצע 500–1000 מטר. אולם, המיזער עלול להיות רק 200 מטר והמירב עד 2500 מטר.

המזון

לשיטת ההאבסה – מספר המנות, מספר החלוקות – השפעה ניכרת על שיעור התנועה. מספר גדול של חלוקות דורש תנועה רבה אל האבוס וממנו, ובוזז מגדיל את מרחק ההליכה. מזון בעל ערך תזונתי גבוה מספק את התצרוכת התזונתית ביתר קלות, בהשוואה למזון ברמה נחותה, כך שהבהמות מבלות פחות זמן באכילה וכתוצאה מכך גם פחות זמן בהליכה כדי להשיג את כמות המזון להן זקוקות.

האקלים

קצב התנועה במשך היממה היה דומה לקצב האכילה. כמעט ואין פעילות כלל אחרי חצות

מבנה הרפת

לשטח הרפת השפעה רבה על התנועה. נסיונות הראו, שמרחב המחיה קטן משלושה מ"ר לפרה הוריד את שיעור ההליכה, בעוד שטח גדול מ-4.5 מ"ר/לפרה נשאר ללא השפעה לכיוון הגברת התנועה. נקודה אחרת בעלת חשיבות היא תכנון הרפתות עם תאירביצה, כי ככל שגדל המרחק התאורטי בין תאירביצה כלשהו לאבוס וככל שגדלה תכיפות חלוקת המזון, כן גדל מרחק ההליכה.

הרכב העדר

רוחב, מפלס ובנוסף תשתית רכה על ידי רפד או מזרון/שטיח.

רצפה

רצפה רטובה גורמת להחלקה ועל ידי זה מקטינה את שיעור ומהירות ההליכה ומגבילה תנועות חיוניות אחרות כמו התלקקות והתגרדות. כמו כן, רצפה רטובה גורמת לריכוך קרן הטלף. בהקשר זה, רצפת מפצמות עדיפה משום שהיא מתיבשת על נקלה – אך יש בה בעיות אחרות – כל עוד רצפת הבטון מגורדת באופן סדיר ונשמרת יבשה ככל האפשר, היא בודאי הפתרון הטוב ביותר לעת עתה.

מעבר לתפקיד הפונקציונלי של ההליכה ממקום א' למקום ב', ההליכה משמשת גם בתור אימון של כל המערכת הלוקומוטורית ומסייעת לזרימת הדם ברגליים ובוה משפרת את הבריאות. עובדה זאת מעוררת השאלה, האם יש לשאוף להגברת ההליכה כמטרה בפני עצמה, במקום להמעיט בה, כאשר המטרה היא בהמות בריאות.

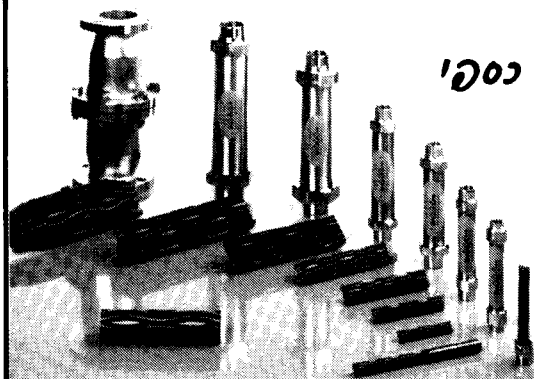
פרות זקנות נוטות לבלות פחות זמן על רגליהן מאשר פרות צעירות, לא בגלל זה שהצעירות יותר חזקות או ניידות, אלא משום שפרות זקנות הן בדרך כלל יותר שתלטניות ודוחפות את הצעירות הצדה ממקומות הנוחים להן. התנהגות זאת הולכת ומחמירה במידה שקטן מרחב המחיה הזמין לפרה, בממוצע.

תאי רביצה

יען כי הפרות נוטות להתנהג כקבוצה, חשוב להעמיד תאירביצה לרשות כל פרה ופרה. (מנסיוני נוכחתי, שמוטב לבנות יותר מאשר 100% תאים – מ.מ.) צפיפות יתר לא תשנה את ההרגלים היומייים של הפרה הפרטנית, למשל לא תגרום לה לרבוץ רק משום שישנם תאירביצה פנויים. אבל, הצפיפות כן תגרום לכך שפרות כנועות יותר תגדלנה את משך הזמן שהן עומדות או אף רובצות במעברים. מובן מאליו, תאירביצה חייבים להיות נוחים לפרות כדי למשוך אותן להיכנס אליהם – מידות אורך,

תמה תקופת האבן, חלודה וירוקת

מתקנים למניעה וסילוק נזקי אבנית, חלודה וירוקת בכל מערכות המים החמים והקרים בבית, בתעשייה, בחקלאות, בברכות שחייה ועוד. מתקן ה- P.T.H. לרפתות ולולים מונע היווצרות ירוקת בשוקתות, מניעת אבנית, וחלודה במכונות שטיפה בלחץ (קיטור), גופי חימום, דודים, משאבות חום, מגדלי קרור, חממות ומערכות מים של מכוני החליבה – כל זאת ללא כימיקלים, חשמל ואחזקה ובשירות ללא תחרות.

אריאל האקשר האזרי נספי

משביחי מים

ייצור-הו"פ הנדסה

שווק-אשד גא בע"מ

מתקנים להשבחת מים, יבואני ברזים כדוריים, צנרת פלסטית וחומרי אינסטלציה

רח' שניצלר 15 ת"א 6816503/4/6, פקס. 03-6825318